

Gezamenlijke verklaring ter intensivering van de samenwerking op het gebied van de bescherming van de waterkwaliteit en de natuurbescherming in de Eemsmonding.

Van het Ministerie van Economische Zaken, mede namens het Ministerie van Infrastructuur en Milieu voor het Koninkrijk der Nederlanden.

Van het Nedersaksische Ministerie van milieu, energie en klimaatbescherming (Niedersächsisches Ministerium für Umwelt, Energie und Klimaschutz).

Preambule

Riviermondingen (estuaria) en getijdenrivieren zijn zeer complexe dynamische natuurgebieden. Het samenspel van zoet en zout water en getijdebewegingen verleent een geheel eigen karakter aan deze gebieden. Ze kennen een grote variatie aan biotopen, vormen het leefgebied van gespecialiseerde soorten en vervullen nuttige functies in het ecosysteem.

Het estuarium van de Eems, dat onder invloed van de getijden staat, wordt onder deze gebieden geschaard. De Buiteneems en Dollard maken deel uit van het gebied en worden door Nedersaksen en Nederland gezamenlijk gebruikt en beheerd. Het Eems-estuarium is onderworpen aan tal van verschillende en deels concurrerende gebruikseisen, maar wordt door beide landen vooral gebruikt als zeewaterweg voor Nedersaksische en Nederlandse zeehavens.

Er zijn voor dit estuarium maatregelen nodig die in onderlinge afstemming moeten worden genomen om recht te kunnen doen aan zowel Europese regels inzake natuurbescherming en waterhuishouding als aan nationale economische, maatschappelijke en culturele belangen.

Er is de laatste jaren daarom in nauw overleg tussen Nedersaksen (Niedersächsischer Landesbetrieb für Wasserwirtschaft, Küsten- und Naturschutz) en Nederland (Ministerie van Economische Zaken, Rijkswaterstaat, Provincie Groningen) gezamenlijk gewerkt aan een Integraal Management Plan (IMP) Eems dat in het voorjaar van 2017 is voltooid. In het IMP Eems is voor het planningsgebied een inventaris opgemaakt van de te beschermen waarden in het kader van Natura 2000. Op basis daarvan is getracht om vanuit natuurbeschermingsoogpunt mogelijke doelstellingen en voortbouwend daarop potentiële maatregelen uit te werken voor ontwikkeling van het getijdengebied van de Eems. Daarbij wordt rekening gehouden met economische, maatschappelijke en culturele belangen.

Deze aanpak heeft in grensoverschrijdend opzicht geholpen om de kennis over het estuariumstelsel van de Eems te vergroten, groepen gebruikers bij elkaar te brengen en wederzijds begrip te creëren.

Nedersaksen en Nederland hebben een eigen (nationaal) programma samengesteld waarmee ze gaan werken aan verbetering van de ecologische kwaliteit van het Eems-estuarium. In Nedersaksen is dat het 'Masterplan Ems 2050', in Nederland het programma 'Eems-Dollard 2050'. Beide programma's hebben betrekking op zowel het eigen nationaal gebied als op onderdelen van het gemeenschappelijk gebied in het Eems-estuarium.

Nedersaksen en Nederland werken al sinds 1997 samen in het Eems-estuarium in het kader van het Eems-Dollard Milieuprotocol. Beide landen stellen evenwel vast dat binnen de huidige samenwerking nog niet alle mogelijkheden die het Milieuprotocol biedt ten volle worden benut. Nedersaksen en Nederland streven er dan ook naar de samenwerking in de komende jaren verder te intensiveren.

Met het oog op de verwezenlijking van bovengenoemde doelstellingen worden de volgende afspraken gemaakt om de al jarenlange samenwerking in het verdragsgebied Eems-Dollard tussen Nedersaksen en Nederland in het kader van het Eems-Dollard Milieuprotocol verder te versterken.

Aangezien de Eems-Dollard een grensoverschrijdend gebied is, kunnen maatregelen van het ene land gevolgen hebben voor het gebied van het andere land. Het is daarom nuttig om maatregelen en projecten al in de planningsfase op elkaar af te stemmen.

Gelet op het bovenstaande komen Nedersaksen en Nederland overeen de samenwerking binnen de volgende gebieden te intensiveren:

- a. Nederland en Nedersaksen werken samen bij de monitoring van de betrokken wateren en de bescherming van de natuur. Als eerste stap worden de betrokken monitoringprogramma's en meetgegevens uitgewisseld en wordt er onderzocht in hoeverre een gezamenlijk monitoringprogramma kan worden ontwikkeld voor het Eems-Dollard-gebied, rekening houdende met het trilaterale monitoring- en evaluatieprogramma (TMAP).
- b. Nederland en Nedersaksen werken samen aan de opstelling van een ecologische strategie inzake sedimentbeheer voor de Eems-Dollard.
- c. Nederland en Nedersaksen werken samen bij onderzoek naar (systeemgerichte) maatregelen voor verbetering van de ecologische kwaliteit van het estuarium.
- d. Nederland en Nedersaksen werken samen bij de ontwikkeling en uitvoering van pilot-projecten voor verbetering van de ecologische kwaliteit van de Eems-Dollard.
- e. Nederland betreft Nedersaksen bij de opstelling van het Nederlands beheerplan voor Natura 2000 met betrekking tot het gemeenschappelijke gebied.

Voor de tenuitvoerlegging van de bovengenoemde afspraken wordt de Permanente Nederlands-Duitse Grenswaterencommissie verzocht om tijdens haar volgende

bijeenkomst te spreken over een opdracht aan de subcommissie G, ten aanzien van de volgende aspecten:

- a. Ontwikkeling van een gezamenlijk actieplan voor monitoring van de natuur en de kwaliteit van de wateren in de Eems-Dollard tot aan het Emsperrwerk
- b. Uitwerken van een voorstel over de wijze waarop beide landen samen op gezette tijden verslag zullen uitbrengen over de vorderingen met betrekking tot de bescherming/verbetering van de waterkwaliteit en natuurbescherming aan de bevoegde ministers op het gebied van natuurbescherming en bescherming van waterkwaliteit in Nederland en Duitsland/Nedersaksen;
- c. Uitwerking van een gezamenlijke ecologische strategie inzake sedimentbeheer;
- d. Ontwikkeling van ten minste 1 concreet projectvoorstel ter verbetering van de te beschermen waarden in het kader van Natura 2000 binnen het Eems-Dollardgebied.

Projecten in het kader van het programma Eems-Dollard 2050 en het Masterplan Ems 2050 lenen zich bij uitstek voor informatie-uitwisseling en samenwerking bij onderzoeken.

Koninkrijk der Nederlanden
Ministerie van Economische Zaken

Marjolijn Sonnema
Directeur-generaal Agro en Natuur

Leer, 30 mei 2017

Bundesland Niedersachsen
Ministerium für Umwelt, Energie und Klimaschutz

In Vertretung der Staatssekretärin
Kay Nitsche

Leer, 30 Mai 2017